

De invloed van een fictie-verhaal op een nabestaande na zelfdoding

Het verhaal van Silke

Sinds mijn broer vorige zomer uit het leven stapte zal het woord zelfmoord of zelfdoding nooit meer hetzelfde klinken als voordien. In een poging proberen te omschrijven wat de impact is van het zien van een fictieve zelfmoordscene als nabestaande, stel ik mij eerst de vraag wat het eerste is die in mij opkomt bij het denken aan zelfdoding: het eeuwige diepe en onzichtbare verdriet van mijn moeder als grootste slachtoffer van het overlijden van haar zoon of de mentale pijn die mijn broer heeft ondergaan voorafgegaan aan zijn dood? Ik denk in de meeste gevallen toch nog het tweede, met hierbij in mijn hoofd het voor altijd jeugdig blijvende gezicht van mijn broer voor te stellen. Door werkzaam te zijn in het suïcidewerkveld doet het dagelijks in de weer zijn met de thematiek mij nochtans al even niet meer telkens weer afglijden naar mijn persoonlijk verhaal. Het onder ogen komen van beelden rond zelfdoding daarentegen vormt geen dagelijkse kost voor mij en komt me wel veel sneller op de persoonlijke huid te zitten. Mijn broer dook van een nietsontziende hoogte zijn dood tegemoet. Beelden van anderen hun laatste momenten doen me dan ook onvermijdelijk denken aan hoe deze ook voor Robin moeten zijn geweest. De lef en moed die nodig was om bij zoveel gevoelde wanhoop en pijn in het holst van de nacht op een 50 meter hoge zendmast te klauteren en ervan te duiken. Een sprong die ik in mijn hoofd nog vaak opnieuw zal maken, een gedachte die intrusief naar voren treedt en het meest getriggerd wordt door het zien van andere zelfdodingen. Expliciete beelden ga ik daarom gewoon het liefste gewoon uit de weg.

Toen ik de expliciete zelfmoordscene van het hoofdpersonage Hannah Baker uit de veel besproken Netflix serie 13 reasons enige tijd geleden bewust wou bekijken om te zien wat het me deed, had ik vooreerst alle moeite met het louter uitkijken van de wel erg lang durende scene. De scene gaf mij een erg beklemmend gevoel, wellicht vooral te wijten aan de bloederige en pijnlijke gekozen methode. Ik herinner me bepaalde gedachten en emoties te herbeleven, enkele van de eindeloze vragen rond de omstandigheden van zijn daad mij opnieuw te stellen. Had mijn broer ook reeds naar die specifieke dag toegeleefd? Was het toen ook zijn eerste poging? Had hij andere zelfdodingsmethodes nog tot kort voor zijn dood overwogen of hoe lang was hij reeds vastberaden te springen? Dat hij in vergelijking met Hannah voor een veel minder pijnlijke methode heeft gekozen kwam toen binnen als een troostende gedachte. Minder pijnlijk voor hem, maar daarvoor niet voor wie hem liefhad. Door haar polsen door te snijden bleef Hannah ondanks het vele bloed ook buiten leven nog voor even het even mooie meisje die ze was. Toen haar ouders haar ontdekten konden ze haar nog even over haar hoofd aaien, haar nog even dichtnemen terwijl het onomkeerbare van haar dood zo pas echt goed tot haar ouders kon doordringen. De duik van mijn broer maakte hem in één klap onherkenbaar in het gezicht. Het heeft ertoe geleid dat we Robin nooit meer te zien hebben gekregen. Mijn broer is overleden door zelfdoding. Welke methode hij ook heeft mogen verkiezen. Maar dat mijn moeder haar zoon ook liever nog eens had willen aanraken of iets in zijn oor had willen toefluisteren bij het afscheid nemen daar twijfel ik niet aan.